

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 389/08-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež porušenie čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky nečinnosťou vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline, Úradu justičnej a kriminálnej polície a nečinnosťou prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti vzneseniu obvinenia z 27. februára 2008 v jeho trestnej veci vedenej Krajským riaditeľstvom Policajného zboru Žilina, Úradom justičnej a kriminálnej polície pod sp. zn. ČVS: KUV-306/10-1997, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 8. septembra 2008 doručené podanie J. K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len

„sťažovateľ“), označené ako „*Sťažnosť v trestnej veci evidovanej na Krajskom riaditeľstve PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície, 010 01 Žilina, ČVS: KUV-306/10-1997, zo dňa 25. 2. 2008, a to vznesením obvinenia vyšetrovateľom PZ...*“. Vychádzajúc z obsahu podania sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že zámerom sťažovateľa bolo podať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) proti porušovaniu jeho základných práv a slobôd postupom a rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní v jeho trestných veciach.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola v predloženom znení nezrozumiteľná a neobsahovala náležitosti predpísané zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd poučil sťažovateľa, aké náležitosti má sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy obsahovať, a vyzval ho, aby v určenej lehote svoju sťažnosť upresnil a doplnil.

Na výzvu ústavného súdu reagoval sťažovateľ podaním doručeným 10. októbra 2008.

Zo sťažnosti po doplnení a z priloženej dokumentácie sa dá vyvodiť, že sťažovateľ bol stíhaný vo viacerých trestných veciach, pričom jeho sťažnosť sa týka trestnej veci vedenej Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Žiline, Úradom justičnej a kriminálnej polície (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) pod sp. zn. ČVS: KUV-306/10-1997, v ktorej mu bolo 25. februára 2008 vyšetrovateľom krajského riaditeľstva vznesené obvinenie; sťažovateľ je stíhaný ako spoluobvinený za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. b) a f) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona (zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov).

Proti uzneseniu vyšetrovateľa krajského riaditeľstva podal sťažovateľ 27. februára 2008 sťažnosť, v ktorej tvrdí, že skutky, z ktorých je obvinený, nemohol spáchať a na preukázanie tohto tvrdenia navrhuje vykonať dôkazy. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ uvádza, že „*Do dnešného dňa, t. j. do 6. 10. 2008 prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len prokurátor) o mojej sťažnosti ešte nerozhodol, resp. žiadne takéto rozhodnutie*

som ešte neobdržal“, a na tom základe namieta, že *„postupom a postojom vyšetrovateľa PZ a prokurátora“* dochádza k porušovaniu jeho základných práv a slobôd, konkrétne základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), sťažovateľ zároveň namieta tiež porušenie čl. 149 ústavy.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho označených práv, ku ktorému dochádza nečinnosťou vyšetrovateľa krajského riaditeľstva a prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „prokurátor krajskej prokuratúry“), a vydal *„zákaz ďalšieho porušovania týchto práv a slobôd a zároveň tiež vydal aj príkaz porušovateľom v tejto veci konať“*. Sťažovateľ tiež žiada, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 EUR. Súčasťou sťažnosti bola aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti vyžiadal k nej vyjadrenie Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“). Z odpovede krajskej prokuratúry doručenej ústavnému súdu 10. novembra 2008 vyplýva, že krajská prokuratúra v predmetnej trestnej veci nevykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní, ktorý je zverený Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“).

Následne ústavný súd prípisom z 19. novembra 2008 vyzval úrad špeciálnej prokuratúry, aby sa vyjadril k sťažnosti sťažovateľa. Špeciálny prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry na výzvu ústavného súdu reagoval prípisom č. k. VII/2 Gv 170/08-21 z 27. novembra 2008, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„... Dňa 13. júla 2007 zaslalo Krajské riaditeľstvo PZ Žilina, Úrad justičnej a kriminálnej polície PZ Žilina Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky Bratislava faxom podnet na žiadosť o vydanie opatrenia na prikázanie veci. (Príloha č. 1) Dôvodom podnetu bola skutočnosť, že dňa 10. júla 2007 bolo vyšetrovateľom Odboru všeobecnej kriminality Úradu justičnej polície Krajského

riaditeľstva PZ Žilina prijaté oznámenie J. B., trvalé bytom U. na F. S., trvale bytom Ž. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 poškodeného M. D., naposledy bytom Ž., ktorého sa mal dopustiť spolu s ďalšími dvomi nestotožnenými osobami v regióne Žiliny v období od 28. februára 1999 do 12. mája 1999. Riaditeľ Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Žilina v podnete vyslovil stanovisko, že podozrivý F. S. je viackrát súdne trestaná osoba pre rôznu násilnú ekonomickú trestnú činnosť. Nakoľko podľa jeho názoru existovala dôvodná obava, že F. S. bude vykonávať činnosť k ovplyvňovaniu orgánov prokuratúry a súdu, požiadal o predloženie žiadosti generálnemu prokurátorovi SR na vydanie opatrenia o prikázaní veci podľa § 51 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.

Na základe tohto podnetu bola dňa 16. júla 2007 spracovaná informácia generálnemu prokurátorovi SR týkajúca sa skutku trestného činu vraždy poškodeného M. D. (Príloha č. 2)

Generálny prokurátor SR dňa 16. júla 2007 rozhodnutím pod sp. zn. VII/2 Gn 212/07-4 podľa § 51 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre určil, aby vo veci vedenej na Krajskom riaditeľstve PZ Žilina, Úrade justičnej a kriminálnej polície PZ pod sp. zn. ČVS: KRP-547/OVK-ZA-2007 vykonával dozor nad zachovávaním zákonnosti pred začatím trestného konania v prípravnom konaní prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. (Príloha č. 3)...

V priebehu ďalšieho konania boli vyšetrovaním zisťované ďalšie skutky trestnej činnosti obvineného F. S., ktoré boli na Úrade justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Žilina vedené pod samostatnými spisovými značkami. Dňa 12. decembra 2007 Krajská prokuratúra Žilina odstúpila Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky obsah dozorového denníka sp. zn. Kv 17/07, z ktorého vyplývalo podozrenie na J. K. a R. Š. pre trestný čin vraždy neznámej osoby podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. f) Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005. (Príloha č. 5).

Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vrátil obsah dozorového denníka Krajskej prokuratúre Žilina so stanoviskom, že vraždy sa mali dopustiť J. K. a R. Š. a evidentne ide o iné konanie, v inej trestnej veci, ktorá vecne nespadá do pôsobnosti Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v

zmysle § 15 Trestného poriadku. (Príloha č. 6)

Krajská prokuratúra Žilina spis však dňa 30. januára 2008 znova zaslala Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. (Príloha č. 7)

Po vykonaní ďalších úkonov bolo uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Žilina sp. zn. KÚV-306/10-1997 zo dňa 25. februára 2008 vznesené obvinenie J. K., R. Š. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. f) Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 a F. S. pre trestný čin vraždy spáchaný formou spolupáchateľstva v štádiu pomoci podľa § 10 ods. 1 písm. c) k § 9 ods. 2 k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. f) Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005...

Predmetné uznesenie o vznesení obvinenia J. K. a spol. doručil vyšetrovateľ vecne a miestne príslušnej Krajskej prokuratúre Žilina dňa 25. februára 2008.

Krajská prokuratúra Žilina prípisom sp. zn. Kv 6/08-5 zo dňa 27. februára 2008 predložila predmetné uznesenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. (Príloha č. 9)

Dňa 11. marca 2008 vyšetrovateľ Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Žilina doručil Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podnet na žiadosť o vydanie opatrenia podľa § 51 Zákona o prokuratúre, ktorým by generálny prokurátor SR v zmysle citovaného ustanovenia určil, aby dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní vykonával prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v ďalších trestných veciach vedených voči F. S. a spol. na uvedenej zložke, vrátane trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: KUV-306/10-1997. (Príloha č. 10)

Dňa 13. marca 2008 vyšetrovateľ Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Žilina doručil Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sťažnosti obvinených R. Š., J. K. a F. S. proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 25. februára 2008 a vyšetrovací spis sp. zn. KUV-306/10-1997. (Príloha č. 11)

Špeciálny prokurátor spracoval a dňa 31. marca 2008 predložil generálnemu prokurátorovi SR informáciu, v ktorej navrhoval zrušenie určenia príslušnosti podľa § 51 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre...

špeciálny prokurátor navrhol

1) zrušiť určenie príslušnosti prokurátora sp. zn. VII/2 Gn 212/07-4 zo dňa 16. júla 2007 a vysloviť, že dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní v tejto veci bude naďalej vykonávať Krajská prokuratúra Žilina.

2) nevyhovieť návrhu vyšetrovateľa zo dňa 10. marca 2008 požadujúceho vydať opatrenie na prikázanie veci podľa § 51 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre vo vzťahu k trestným veciam špecifikovaným v návrhu vyšetrovateľa, ktorý tvoril prílohu informácie...

Prípisom zo dňa 31. marca 2008 prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vrátil vyšetrovateľovi vyšetrovací spis sp. zn. ČVS: KÚV-306/10-1997 s tým, že o sťažnosti obvinených K., Š. a S. proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 25. februára 2008 nemohol rozhodnúť, pretože táto vec doteraz nebola spojená na spoločné konanie s trestnou vecou obvineného F. S. a spol., v ktorej vykonáva dozor Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, vyjadril tiež názor, že v prípade, že nedôjde k spojeniu veci, bude na výkon ďalšieho dozoru v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: KÚV-306/10-1997 vecne a miestne príslušná Krajská prokuratúra Žilina. (Príloha č. 13) V tomto zmysle informoval aj vyšetrovateľa listom zo 6. mája 2008. (Príloha č. 14)

Dňa 11. apríla 2008 zaslal riaditeľ trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pod sp. zn. IV/1 GPt 541/07-8 Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky list, v ktorom uviedol, že generálny prokurátor SR žiadosti špeciálneho prokurátora zo dňa 31. marca 2008 o zrušenie príslušnosti podľa § 51 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre nevyhoviel. (Príloha č. 15)

Dozorujúci prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky dospel logickým výkladom k názoru, že je naďalej viazaný výkonom dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní v zmysle § 51 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre iba v trestnej veci vedenej proti obvinenému F. S. a spol. na Úrade justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Žilina pod sp. zn. ČVS: KÚV-57/OVK-ZA-2007 týkajúcej sa trestného činu vraždy poškodeného D., trestného činu vraždy poškodeného G. a trestného činu podvodu podľa § 250 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, ktoré boli medzičasom podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na § 18 ods. 1 Trestného poriadku spojené na spoločné konanie.

Dňa 5. júna 2008 boli Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky opakovane doručené sťažnosti obvinených J. K., R. Š. a F. S. proti uzneseniu vyšetrovateľa zo dňa 25. februára 2008 sp. zn. ČVS: KÚV-306/10-1997. (Príloha č. 16)

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky dňa 6. júna 2008 opakovane vrátil vyšetrovací spis aj so sťažnosťami vyšetrovateľovi s poukazom na skutočnosť, že v zmysle § 14 Trestného poriadku predmetná vec nespadá do vecnej pôsobnosti Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, je vedená pod samostatnou spisovou značkou a nebola spojená na spoločné konanie s trestnou vecou vedenou pod sp. zn. KRP-57/OVK-ZA-2007. (Príloha č. 17)

Dňa 3. júna 2008 Krajská prokuratúra Žilina zaslala pod sp. zn. Kv 6/08 Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky obsah dozorového denníka v trestnej veci proti obvinenému J. K., R. Š. a F. S. vedenej na Úrade justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Žilina pod sp. zn. KÚV-306/10-1997. (Príloha č. 18)

Dňa 16. júna 2008 bola Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky doručená sťažnosť obvineného J. K. voči nezákonnému postupu Krajskej prokuratúry Žilina, v ktorej namietal, že nebolo rozhodnuté o jeho sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Žilina sp. zn. KÚV-306/10-1997 zo dňa 25. februára 2008. (Príloha č. 19)

Predmetnú sťažnosť prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zaslal Krajskej prokuratúre Žilina dňa 10. júla 2008. (Príloha č. 20).

Zároveň prokurátor upovedomil oznamovateľa o odstúpení jeho podania na preskúmanie krajskému prokurátorovi v Žiline. (Príloha č. 21)

Dňa 16. júla 2008 Krajská prokuratúra Žilina zaslala pod sp. zn. Kv 6/08-24 prípis, v ktorom uviedla, že obsah dozorového spisu bol odstúpený Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky dňa 27. februára 2008, tento im nebol doposiaľ zaslaný a z prípisov z 10. júla 2008 nie je jasné, kto vykonáva dozor v predmetnej trestnej veci. Preto podanie J. K. vrátila späť. (Príloha č. 22)

V záujme riešenia podania J. K. prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky dňa 22. júla 2008 (omylom uvedené 22. júla 2007) vyžiadal z Krajskej prokuratúry Žilina obsah dozorového denníka k veci vedenej pod sp. zn. KÚV-306/10-1997. Zároveň konštatoval, že pokiaľ to stav vyšetrovania umožní, bude táto vec spojená na spoločné konanie s vecou pod sp. zn. KRP-57/OVK-ZA-2007...

Dňa 29. júla 2008 Krajská prokuratúra Žilina prípisom sp. zn. Kv 6/08-32 zaslala Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky obsah dozorového denníka Kv 6/08 a vyšetrovacie spisy Krajského riaditeľstva PZ Žilina, vrátane vyšetrovacieho spisu sp. zn. KÚV-306/10-1997. Zároveň vyjadrila stanovisko o svojej nepríslušnosti na výkon dozoru nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní v predmetnej trestnej veci. (Príloha č. 24)

... prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uznesením zo dňa 4. novembra 2008 pod sp. zn. VII/2 Gn 170/08 sťažnosť obvineného J. K. proti uzneseniu vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva PZ Žilina sp. zn. KÚV-306/10-1997 zo dňa 25. februára 2008 ako nedôvodnú zamietol. (Príloha č. 25). Zároveň vykonal previerku vyšetrovacieho spisu (Príloha č. 26) a uložil vyšetrovateľovi záväzný pokyn v zmysle § 230 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku. (Príloha č. 27).“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) dohovoru a tiež porušenie čl. 149 ústavy nečinnosťou vyšetrovateľa krajského riaditeľstva a nečinnosťou prokurátora krajskej prokuratúry pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti vzneseniu obvinenia z 27. februára 2008 v jeho trestnej veci vedenej krajským riaditeľstvom pod sp. zn. ČVS: KUV-306/10-1997.

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa nečinnosťou vyšetrovateľa krajského riaditeľstva

Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Z princípu subsidiarity vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v trestnom konaní v rozsahu ustanovenom osobitnými zákonmi.

Podľa § 17 ods. 2 písm. a) zákona o prokuratúre prokurátor najmä vykonáva dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní.

K osobitným zákonom, na ktoré sa odkazuje v § 17 ods. 1 zákona o prokuratúre, patrí predovšetkým Trestný poriadok.

Podľa § 210 Trestného poriadku obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené priet'ahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

Podľa § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

Podľa § 230 ods. 2 Trestného poriadku pri výkone tohto dozoru je prokurátor oprávnený

a) dávať záväzné pokyny na postup podľa § 197, vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie trestných činov a určovať lehoty na ich vybavenie; také pokyny sú súčasťou spisu,

b) vyžadovať od policajta spisy, dokumenty, materiály a správy o stave konania vo veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, na zistenie, či policajt včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje,

c) zúčastniť sa na vykonávaní úkonov policajta, osobne vykonať jednotlivý úkon alebo aj celé vyšetrovanie, alebo skrátené vyšetrovanie a vydať rozhodnutie v ktorejkoľvek veci; pritom postupuje podľa tohto zákona; proti takémuto rozhodnutiu prokurátora je prípustná sťažnosť rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,

d) vrátiť vec policajtovi na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania s pokynmi a určovať lehotu na ich doplnenie; o vrátení veci upovedomí obvineného a poškodeného,

e) zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami; pri uznesení o zastavení trestného stíhania, prerušení trestného stíhania alebo o postúpení veci to môže urobiť do 30 dní od ich doručenia; ak rozhodnutie policajta nahradil vlastným rozhodnutím inak, než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,

f) odňať vec policajtovi a prikázať ju inému, a to aj miestne nepríslušnému policajtovi, alebo urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému policajtovi alebo policajtom,

g) nariadiť, aby sa vo veciach uvedených v § 202 konalo vyšetrovanie.

Z uvedeného vyplýva, že proti postupu (nečinnosti) vyšetrovateľa krajského riaditeľstva v jeho trestnej veci sťažovateľ mal a má k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorý je oprávnený a povinný preskúmať prokurátor, ktorý je príslušný v predmetnej trestnej veci vykonávať dozor nad prípravným konaním. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uplatnenie opravného prostriedku podľa § 210 Trestného poriadku môže smerovať aj proti odstráneniu prietáhov vo vyšetrovaní, čo bolo predmetom námietok sťažovateľa proti postupu vyšetrovateľa krajského riaditeľstva v jeho trestnej veci.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) dohovoru a tiež porušenie čl. 149 ústavy nečinnosťou vyšetrovateľa krajského riaditeľstva Trestný poriadok v spojení so zákonom o prokuratúre zakladá právomoc príslušných orgánov prokuratúry, čo vylučuje, aby o nej rozhodoval ústavný súd.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, a na ktorých použitie je sťažovateľ

oprávnený podľa osobitných predpisov.

Keďže v danom prípade sa sťažovateľ mohol domáhať ochrany svojich práv uplatnením právnych prostriedkov nápravy adresovaných orgánom prokuratúry podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre a Trestného poriadku, ústavný súd jeho sťažnosť v časti smerujúcej proti nečinnosti vyšetrovateľa krajského riaditeľstva odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa nečinnosťou prokurátora krajskej prokuratúry pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti vzneseniu obvinenia z 27. februára 2008 v jeho trestnej veci vedenej krajským riaditeľstvom pod sp. zn. ČVS: KUV-306/10-1997

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor.

Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd podľa svojej ustálenej judikatúry považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany základných práv vrátane tých práv, ktoré uplatnil sťažovateľ (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne vyslovuje právny názor, že vynechanie podnetu a opakovaného podnetu ako prostriedkov nápravy uplatňovaných v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu orgánu činného v prípravnom konaní, resp. aj pred začatím trestného stíhania (I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

Ústavný súd upozorňuje aj na svoj ďalší ustálený právny názor, podľa ktorého je trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 197/08).

Vychádzajúc zo svojej stabilizovanej judikatúry ústavný súd konštatoval, že na odstránenie namietaných nedostatkov v postupe prokurátora krajskej prokuratúry pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti vzneseniu obvinenia z 27. februára 2008 v jeho trestnej veci vedenej krajským riaditeľstvom pod sp. zn. ČVS: KUV-306/10-1997 sťažovateľ mal a má k dispozícii prostriedky nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry, čo vylučuje, aby o nej rozhodoval ústavný súd, a zakladá dôvod na odmietnutie jeho sťažnosti aj v tejto časti pre neprípustnosť (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

V danom prípade sťažovateľ namietal porušenie svojich práv postupom (nečinnosťou) prokurátora krajskej prokuratúry. Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že v trestnej veci sťažovateľa je na základe rozhodnutia generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo 16. júla 2007 v spojení s prípisom riaditeľa trestného odboru Generálnej

prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/1 Gpt 541/07-8 príslušný vykonávať dozor nad prípravným konaním úrad špeciálnej prokuratúry, t. j. aj príslušný rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľa krajského riaditeľstva o vznesení obvinenia z 27. februára 2008 prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry, ktorý o nej aj rozhodol uznesením zo 4. novembra 2008 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol a zároveň uložil vyšetrovateľovi záväzný pokyn podľa § 230 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku. Z uvedeného vyplýva, že prokurátor krajskej prokuratúry nebol príslušný rozhodovať o uvedenej sťažnosti sťažovateľa, a preto ani nemohol zasiahnuť do jeho práv, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti jej časť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich práv nečinnosťou prokurátora krajskej prokuratúry, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti, ako aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku už bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi a žiadosťami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008